

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

Факультет дошкільної і початкової освіти імені Валентини Волошиної

Кафедра початкової освіти

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: **«Використання інноваційних технологій у формуванні
творчих здібностей молодших школярів»**

Студентки 2 курсу МАП групи
Освітньої програми: Початкова освіта. Дошкільна освіта
Спеціальності 013 «Початкова освіта»
Галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
Ступеня вищої освіти магістра
Дуб Ілони Іванівни

Науковий керівник:
кандидат педагогічних наук,
доцент **Ліхницька Лариса Миколаївна**

Розширена шкала _____

Кількість балів _____ Оцінка: ECTS _____

Голова Екзаменаційної комісії _____		
	(підпис)	(прізвище та ініціали)

Члени Екзаменаційної комісії _____		
	(підпис)	(прізвище та ініціали)

	(підпис)	(прізвище та ініціали)

	(підпис)	(прізвище та ініціали)

ПЛАН

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	8
1.1. Дефінітивна характеристика понять «творчість» та «творчі здібності» ...	8
1.2. Інноваційні технології як засіб розвитку творчих здібностей учнів молодшого шкільного віку	16
1.3. Особливості використання інноваційних технологій в освітньому процесі Нової української школи	26
1.4. Сучасний стан розвитку творчих здібностей учнів молодшого шкільного віку засобами інноваційних технологій	36
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	44
2.1. Критерії та рівні розвитку творчих здібностей учнів початкової школи на уроках засобами інноваційних технологій.....	44
2.2. Педагогічні умови розвитку творчих здібностей учнів молодшого шкільного віку засобами інноваційних технологій.....	51
2.3. Дослідно-експериментальна робота з розвитку творчих здібностей молодших школярів засобами інноваційних технологій на уроках у початковій школі	60
2.4. Результати дослідно-експериментальної роботи	75
ВИСНОВКИ.....	95
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	98
ДОДАТКИ.....	105

ВСТУП

За останні роки суттєво змінюється спрямованість початкової освіти. Закон України «Про освіту», Концепція «Нова українська школа», Державний стандарт початкової освіти наголошує на творчий розвиток молодших школярів, як одну з необхідних умов діяльності особистості та пріоритетного напрямку освіти для формування всебічно–розвиненої особистості.

Питання розвитку творчих здібностей учнів початкової школи становить базу освітнього процесу, є «постійним» педагогічним питанням, яке з часом не втрачає своєї актуальності, вимагає постійної пильної уваги та подальшого розвитку.

Сьогодні у суспільстві особливо гостро відчувається потреба в ініціативних, креативних людей, які готові до нових розв'язань актуальних соціально-економічних, культурних завдань і здатні жити в новому демократичному суспільстві та змінювати його в позитивному руслі.

Педагоги й науковці в усі часи визначили прогрес цивілізації, створюючи матеріальні й духовні цінності, відрізняючись новизною і нешаблонністю, тим самим, допомагаючи людям побачити незвичайне в, здавалося б, звичайних речах. Тому саме зараз перед освітнім процесом стоїть завдання розвитку творчих здібностей особистості, починаючи саме з школи І ступеня.

Проблема розвитку творчих здібностей учнів початкової школи є однією з актуальних і суперечливих у давніших і сучасних дослідженнях науковців і педагогів. Чималий крок у розвиток дослідження внесли українські (В.Клименко, Є.Лузік, О.Потебня, В.Роменець, Л.Шелестова та ін.) та закордонні вчені (Г.Адлер, Дж.Гілфорд, А.Маслоу, О.Мороз, К.Поппер, К.Роджерс, П.Торренс та ін.).

Науковцями відмічені різноманітні точки зору стосовно проблеми розвитку творчості дітей, методи, прийоми і технології розвитку. Однак більшість із цих питань досі залишаються дискусійними серед педагогів.

У дисертаційному дослідженні О. Андрощук «Розвиток творчих здібностей засобами педагогічних технологій» (Київ, 2021) з'ясовано, що

основою для розвитку творчості дітей молодшого шкільного віку є психологічні відмінності учнів: чутливість до емоцій, здатність до «входження» в уявні ситуації, переживання й емоційні відгуки на красу в житті й мистецтві, щирість почуттів, образне мислення, асоціативна здатність, пізнавальна активність, життєстійкість та яскравість уяви.

Таким чином, подальшого розвитку потребують питання стосовно використання різноманітних технологій, а власне, інноваційних, які забезпечать набуття школярами творчих умінь, розвинути пізнавальну активність та самостійність, творчі здібності. Сучасні технології навчання неабияк підвищують ефективність освітнього процесу у школі I ступеня, підтримують творчий розвиток учнів, забезпечують оволодіння навиками самовдосконалення.

Отже, актуальність і важливість проблеми розвитку творчих здібностей школярів на уроках в початковій школі, її недостатня розробленість зумовили вибір теми дипломного дослідження: «Використання інноваційних технологій у формуванні творчих здібностей молодших школярів».

Об'єкт дослідження: процес розвитку творчих здібностей молодших школярів засобами інноваційних технологій.

Предмет дослідження: педагогічні умови розвитку творчих здібностей учнів початкової школи засобами інноваційних технологій.

Мета: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити педагогічні умови формування творчих здібностей молодших школярів засобами інноваційних технологій на уроках.

Відповідно до мети роботи було поставлено такі **завдання дослідження:**

- З'ясувати суть проблеми розвитку творчих здібностей молодших школярів засобами інноваційних технологій.
- Обґрунтувати інноваційні технології як засіб розвитку творчих здібностей молодших школярів.
- Визначити педагогічні умови формування творчих здібностей молодших школярів у процесі навчання.

- Експериментально дослідити рівень творчого розвитку молодших школярів.
- Представити результати формувального експерименту.

Для розв'язання поставлених завдань у процесі роботи були застосовані такі **методи дослідження**:

теоретичні: аналіз, синтез, порівняння психолого-педагогічної літератури за проблемою дослідження; вивчення та аналіз педагогічного досвіду вчителів початкової школи щодо розвитку творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку;

емпіричні: опитування учнів початкової школи; спостереження за практичною діяльністю вчителів та дітей; методика «Творчі здібності учня»; тест вербальної креативності (П. Торренс); опитувальник «Інноваційні технології вчителя НУШ»; методика «Римування», методика “Анаграми” (модифікація тесту Г. Айзенка, Н.А. Головань); тест Гілфорда; методика визначення рівня сформованості загальних творчих здібностей особистості.

Гіпотеза дослідження: розвиток творчих здібностей молодших школярів буде ефективним, якщо:

- забезпечити інтеграцію інноваційних технологій в освітньому процесі Нової української школи;
- враховувати вікові та індивідуальні особливості молодших школярів;
- систематично додавати в освітній процес різноманітні вправи та завдання;
- систематично використовувати інноваційні технології в програмі початкової школи.

Наукова новизна дослідження:

- актуалізації проблеми використання інноваційних технологій навчання у формуванні творчих здібностей на уроках у початковій школі;
- обґрунтуванні теоретичних і методичних засад впровадження інноваційних технологій навчання на уроках у початковій школі;

- розробці методичних рекомендацій щодо використання інноваційних технологій навчання у формуванні творчих здібностей молодших школярів.

Практична значущість: полягає в опрацюванні та упровадженні в освітній процес школи I ступеня дослідно-експериментальної програми розвитку творчих здібностей учнів засобами інноваційних технологій. Результати дослідної роботи можуть бути використані педагогами й науковцями у подальших дослідженнях проблеми розвитку творчих здібностей, особливостей творчого розвитку в умовах Нової української школи, вчителями початкової школи для покращення освітнього процесу молодших школярів засобами інноваційних технологій.

Апробацію результатів дослідження здійснено на: Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми мистецької підготовки майбутнього вчителя» (IX школа методичного досвіду) 22-23 листопада 2022 (м. Вінниця); VII Міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції «Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти» 28-29 березня 2023 (м. Вінниця).

Основні аспекти дослідження представлено у публікаціях:

1. Бровчак Л., Дуб І. Використання інноваційних технологій на уроках мистецтва в початковій школі. Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми мистецької підготовки майбутнього вчителя (IX школа методичного досвіду)». Вінниця, 2022. С. 53-58.

2. Дуб І. Розвиток творчих здібностей молодших школярів в освітньому процесі Нової української школи. Збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти». Вінниця, 2023. С.182-185

Експериментальна база дослідження: Дунаєвецький ліцей №3, м. Дунаївці, Хмельницька область.

Структура роботи: дипломна робота складається із вступу, 2 розділів, висновків, літератури та додатків.

ВИСНОВКИ

1. У процесі наукового дослідження нами була опрацьована науково-педагогічна література відповідно до теми «Використання інноваційних технологій у формуванні творчих здібностей молодших школярів». Аналіз літератури дає змогу стверджувати, що проблема розвитку творчих здібностей є однією із важливих на сьогоднішній день. Вітчизняні і сучасні науковці сходяться у думці, що творчі здібності – це індивідуальні особливості людини: вроджені, які можна розвинути і навіть сформувати в процесі життя (навчаючи та виховуючи дитину), що проявляються в будь-якій діяльності, і які пов'язані чи залежать від умов життєдіяльності.

2. Встановлено, що одним із ефективних засобів розвитку творчих здібностей учнів початкової школи є інноваційні технології навчання. Ми вважаємо, що саме інноваційні технології активізують творче мислення, підвищують мотивацію до навчання, формують в учнів здатність оперувати і керувати інформацією, швидко знаходити вирішення проблемної ситуації і загалом сприяють гармонійному розвитку творчих здібностей.

Визначено, що інноваційні технології позитивно впливають на всі компоненти системи освіти, такі як мета, зміст, методи і форми навчання, що дозволяють знаходити рішення складних й актуальних завдань для розвитку творчих здібностей молодших школярів, їх аналітичного мислення і творчої активності. Використання інноваційних технологій сприяє підвищенню ефективності самостійної роботи школярів, надає нових можливостей для творчого розвитку учнів, дозволяє реалізувати відносно нові форми і методи навчання.

3. Сформульовано і описано психолого-педагогічні умови, за яких розвиток творчих здібностей молодших школярів засобами інноваційних технологій буде ефективним. Умови: інтеграція інноваційних технологій в освітній процес Нової української школи; врахування вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів; систематичне додавання в

навчальний процес різноманітних вправ та завдань; систематичне використання інноваційних технологій в програмі початкової школи.

4. Нами було проведено дослідно-експериментальну роботу, яка проходила у три етапи: констатувальний етап (визначення рівня розвитку творчих здібностей учнів 3-х класів); формувальний етап (запровадження програми розвитку творчих здібностей учнів засобами інноваційних технологій); контрольний етап (перевірка ефективності запропонованої програми для розвитку творчих здібностей молодших школярів).

У процесі розробки і впровадження програми для розвитку творчих здібностей учнів засобами інноваційних технологій ми переконались, що найбільш ефективними є інтерактивні технології, технології проблемного навчання, ІКТ ті ігрові технології. Зміст програми розроблений на основі визначених раніше психолого-педагогічних умов.

5. Аналіз результатів контрольного етапу експерименту показав, що ефективність запропонованої програми для розвитку творчих здібностей учнів експериментального класу має позитивну динаміку, на відміну від контрольного. У ході експерименту ми отримали такі загальні результати: високий рівень в експериментальному класі – 14,36 %, у контрольному – 6,90 %; середній рівень – в експериментальному – 68,68 %, у контрольному – 54,31 %; низький – в експериментальному – 16,96 %, у контрольному – 38,79 %.

Результати проведеного експериментального дослідження довели висунуту раніше гіпотезу, що при створенні відповідних психолого-педагогічних умов та використанні інноваційних технологій можливо розвинути творчі здібності молодших школярів. Ми переконались, що використання інноваційних технологій в освітньому процесі є ефективним засобом розвитку творчих здібностей учнів початкової школи.

Отож, розвиток творчих здібностей відіграє важливу роль у формуванні всебічно-розвиненої особистості, яку вимагає сучасний світ. Тому, кожен сучасний вчитель має використовувати різноманітні методи й технології, завдання, вправи, задачі для розвитку здібностей і талантів молодших

школярів. Це велика, кропітка, цікава робота і для вчителя і для учнів. Завдяки наполегливій роботі завжди буде видно результат, рано чи пізно.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Асєєва М. Творчий вчитель - це творчі учні. Початкова школа. 2015. № 12. С. 32-35
2. Балій-Харченко Л. Розвиток творчих здібностей учнів. Початкова освіта. 2009. Січень, № 3. С. 3-12
3. Барабан Л. В. Формування творчих здібностей молодших учнів через проведення колективних творчих справ. Освіта та розвиток обдарованої особистості: науково-методичний журнал. 2016. № 9. С. 71-73
4. Береза І. А. Педагогічні умови розвитку творчих здібностей молодших школярів у навчальному процесі. Актуальні проблеми сучасної науки та наукових досліджень : зб. наук, пр. 2013. Вип. 2. С. 7-11
5. Берт В. М. Мультимедіа в освіті: спеціалізований навчальний курс: навчальний посібник. Миколаїв : Дрофа, 2017. 224 с.
6. Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти : монографія. Київ : Атіка, 2018. 684 с.
7. Бондаревська В. М. Дитина та нові інформаційні технології: позитивні та негативні наслідки нової культури людського життя. Комп'ютер у школі та сім'ї. 2014. №1. С. 49–52
8. Будій Н. Д. Психолого-педагогічна підтримка креативності учнів на уроках української мови у ході виконання творчих завдань. Освіта та розвиток обдарованої особистості. 2014. № 1. С. 46–49.
9. Винославська О. В. Психологія : навчальний посібник. Київ : ІНКІОС, 2005. 372 с.
10. Вознюк Л. Урок творчості і фантазії. Початкова школа. 2014. № 1. С. 34-36
11. Волосяк М. А. Інтерактивні форми роботи навчання. Управління школою. 2005. № 16-18. С. 70–79.

12. Вонсул Я. Використання інтерактивних ігрових технологій на уроках. Початкова школа. 2013. № 12. С. 32–34.
13. Гавриш М. Творчість на кожному уроці. Відкритий урок: розробки, технології, досвід. 2010. № 4. С. 54-58
14. Галатюк Ю. Творча функція навчання. Шлях освіти. 2012. № 3. С. 56–65.
15. Гірний О. І. Проблеми творчості у навчанні . Педагогіка і психологія. 2014. № 1. С. 51-56
16. Гончарова Н. А. Інформаційно-комунікаційні технології як засіб формування професійної компетентності майбутнього вчителя: дис. канд. пед. наук, 2018. 214 с.
17. Губенко О. В. Психологічний аналіз творчої діяльності. Біполярна концепція механізмів творчого мислення. Практична психологія та соціальна робота. 2014. № 6. С. 68–80.
18. Дабіжа Л., Комарівська Н., Любчак Л. Інтегровані уроки читання та мистецтва як засіб розвитку творчих здібностей молодших школярів. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія: Збірник наукових праць. Вип. 66. 2021. С. 7-12.
19. Данько Н. Розвиток творчих здібностей молодших школярів. Початкова школа. 2013. № 4. С. 1–2.
20. Датчук, Н. Виховання креативності: нові методи та зміст. Відкритий урок: розробки, технології, досвід. 2012. № 3. С. 26-31
21. Демченко О.П. Розвиток творчих здібностей майбутніх вихователів обдарованих дітей. Сучасна освіта – доступність, якість, визнання: збірник наукових праць міжнародної науково-методичної конференції, 14–15 листопада 2018 року, м. Краматорськ / під заг. ред. д-

ра техн. наук., проф. С. В. Ковалевського. Краматорськ : ДДМА, 2018. С.81-84

22. Демченко О.П., Давидова М.О., Ларіна І.О. Створення ситуації успіху для дітей з проявами обдарованості в умовах театральної діяльності. Науковий журнал «Академічні студії. Серія “Педагогіка”». 2021. Т.2. №3. С. 22-30.

23. Державний стандарт початкової освіти. URL : <http://dano.dp.ua/attachments/article/303/>

24. Дрогобич Н. Мовна культура як складова педагогічної культури вчителя початкових класів. URL : http://ddpu.drohobych.net/native_word/wpcontent/uploads/2016/04/2012-61.pdf.

25. Закон України «Про освіту». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

26. Іванова О. Розвиток творчих здібностей молодших школярів. Початкова освіта. 2014. № 5. С. 42–44.

27. Калошин В. Ф. Роль позитивного мислення у розвитку творчості особистості. Практична психологія та соціальна робота. 2017. № 10. С. 67–72.

28. Кельнер С. С. Шляхи розвитку творчих здібностей учнів. Завучу. Усе для роботи : науково-методичний журнал. 2015. №15/16. С. 38-55

29. Кивлюк О. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в системі навчальних дисциплін початкової школи. Початкова школа. 2014. №4. С. 34–35.

30. Кірик М., Данилова Л. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти : навчально-методичний посібник. Львів : Світ. 2019. 136 с.

31. Коріна Л. Активізація творчої діяльності учнів. Директор школи. 2013. Березень, № 6. С. 9-12
32. Костриба Л. Створення мультмедійних програмно-педагогічних систем навчання засобами Power Point. Комп'ютер у школі та сім'ї. 2013. № 4. С. 33–36.
33. Кравець Н.П. Творчий розвиток учнів з особливими освітніми потребами як один із шляхів їх соціалізації. За ред. Дробязко С.І. Topical issues of social pedagogy. Barbados: Caricom, 2017. С.79–99.
34. Кульбаба Л. М. Створення поля креативності обдарованої дитини. Освіта та розвиток обдарованої особистості : методичний посібник. Київ, 2014. № 9-10. 75 с.
35. Кульчицька О. І. Дивергентне мислення як умова розвитку творчості дітей молодшого шкільного віку. Обдарована дитина. 1999. № 1. С. 2–6.
36. Мазоха Д. С. Інтерактивні технології розвитку критичного мислення молодших школярів. Початкове навчання та виховання. 2012. № 34. С. 2–9.
37. Майстер В. Розвиток творчих здібностей учнів. Початкова освіта. 2011. № 43. С. 5–8.
38. Максименко С. Д. Загальна психологія : навчальний посібник. Київ : МАУП, 2000. 256 с.
39. Мельник Т. О. Використання інноваційних технологій навчання, як шлях формування ключових компетенцій молодших школярів. URL : https://tatjanatasenko.blogspot.ca/p/blog-page_8264.html
40. Моляко В. О. Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень : підручник. Житомир : Рута, 2006. 320с.
41. Нова українська школа: poradnik dla uczytela: za zag. red. H. M. Bibik. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.

42. Новіцька Л. Розвиток механізму творчості учнів. Досвід роботи Малої академії наук. Відкритий урок: розробки, технології, досвід. - 2015. - № 9/10. - С. 72-76
43. Овсянецька Л. П. Мотиваційна основа творчості. Філософія, соціологія, психологія : збірник наукових праць. Івано-Франківськ : ВДВ ЦІТ, 2007. Вип. 12. С. 23–30.
44. Онищенко І. В. Сучасні підходи до використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній підготовці майбутніх учителів початкових класів. Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Серія: «Психолого-педагогічні науки». Ніжин. 2012. С. 117–122.
45. Онуфрієва О. В. Самопрезентація творчого потенціалу молоді : посібник. Київ : МАУП, 2013. Вип. 12. 96 с.
46. Павлюк І. Ключі до дитячої творчості. Відкритий урок: розробки, технології, досвід. - 2022. - № 1. - С. 8-9
47. Пасічник М. Творче мислення та особистісне зростання. Відкритий урок: розробки, технології, досвід. - 2013. - № 4. - С. 40-42
48. Савченко Л. О. Ігри та ігрові технології на уроках трудового навчання : навч.-метод, посіб. Л. О. Савченко, Н. В. Волкова, Ю. С. Кулінка. Київ : КНТ, 2014. - 371 с.
49. Полякова Г. Підвищення творчої активності підлітків. Психолог. 2005. № 7. С. 12–14.
50. Пометун О. Сучасний урок: Інтерактивні технології навчання : навчальний посібник. Київ : А.С.К., 2003. 192 с.
51. Равлюк Т. Діагностика та раннє виявлення творчих здібностей учнів. Вісник Львівського університету. 2015. № 20. С. 112–118.

52. Рибалка В. В. Поняття про творчість, творчу особистість та особистісний підхід до вивчення і розвитку творчого потенціалу молоді. Психологія розвитку творчої особистості. 1995. № 3. С. 5-24.

53. Рибальченко І. Вчимося працювати на уроці творчо. Початкова освіта. 2008. №19. С. 11–13.

54. Романець В. А. Психологія творчості : навчальний посібник. Київ: Либідь, 2001. 288 с.

55. Савицька А. Інтерактивні технології навчання в початковій школі: навчальний посібник. Київ : Слово, 2012. 85 с.

56. Сидоренко В. Концепти Нової української школи : ключові компетентності, ціннісні орієнтири, освітні результати. Методист. 2018. № 5. С. 4–17.

57. Сидоренко В. Концептуальні засади Нової української школи: ціннісно-світоглядний аспект. Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології: збірник матеріалів III-ї Всеукр. Інтернет-конференції 18 квітня 2018 р. м. Київ. У 2-х част. : Ч.1. Київ: Агроосвіта, 2018. С. 121–128.

58. Станіславська Г. П. Розвиток творчих здібностей школярів : навчальна книга. Тернопіль : Богдан, 2007. 64 с.

59. Стрибна О. В. Інтерактивні методи навчання в практиці роботи початкової школи : навчальний посібник. Харків : Основа, 2005. С.139–144.

60. Суховірський О. В. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до використання інформаційних технологій : дис. канд. пед. наук: 13.00.04. Інститут педагогіки АПН України. Київ, 2005. – 303 с.

61. Тітов І. Г. Творча уява молодшого школяра: суб'єктивний. Практична психологія та соціальна робота. 2012. № 4. С.72–76.

62. Тітов. І. Г. Розвиток творчої уяви молодших школярів у навчальній діяльності. Практична психологія та соціальна робота. 2014. № 4. С.28–34.

63. Толмачова І. Досвід формування творчої уяви учнів. Початкова школа. 2010. № 38. С. 8–10.

64. Фіцула М. М. Педагогіка : навчальний посібник. 3-тє вид., стер. Київ : Академвидав, 2009. 560 с.

65. Химинець В. В. Інноваційна освітня діяльність. Початкова школа. 2019. №5. С. 12–14.

66. Fazliddin Abdunabievich Abdurazakov, & Sohibidavron Khasanovich Meliev. (2022). INTERACTIVE METHODS USED IN THE FORMATION OF CREATIVE ACTIVITY (ON THE EXAMPLE OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS). Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 10(1), 257–262. Retrieved from <https://giirj.com/index.php/giirj/article/view/1011>

67. Shkabarina, M. A., Verbytska, K., Vitiuk, V., Shemchuk, V., & Saleychuk, E. (2020). Development of Pedagogical Creativity of Future Teachers of Primary School By Means of Innovative Education Technologies. Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala, 12(4), 137-155. <https://doi.org/10.18662/rrem/12.4/338>